

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMMN1011 Avantgárd és interkulturalizmus ea.

Tantárgy neve: Avantgárd és interkulturalizmus	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN1011 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kappanyos András egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): Kappanyos András egyetemi tanár	
Tantárgyi egység: Avantgárd és interkulturalizmus ea.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN1011 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2T (A szak kerestféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak összes, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 1 előadás, 3 konzultáció (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): kollokvium (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 3	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): Az avantgárd a modernség radikális diszkurzusformációja, amely az egyész huszadik századon átívelve alapjaiban határozza meg a művészetről való gondolkodásunkat, esztétikai preferenciáinkat. A kurzus ezt a folyamatot követi végig számos, az irodalomból és a társművészetekből vett példa alapján.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Tájékozottság a nemzetközi avantgárd művészet legfontosabb jelenségeinek és azok tagolódásának, általánosan elfogadott jellemzőinek és adatainak, az avantgárd hagyomány legfontosabb szövegeinek és alkotóinak körében. <i>képesség:</i> Az avantgárd irodalom és művészet jelenségek nyelvi, performatív, esztétikai sajátosságainak, valamint a magyar nyelvi és irodalmi hagyományon belüli összefüggéseinek, történeti beágyazottságnak árnyalt értelmezése. <i>attitűd:</i> A modern művészet történeti és társadalmi meghatározottságának és változékonyságának megértése, a magyar és az európai identitás nyelvi, ideológiai és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségének képviselete. <i>autonómia és felelősség:</i> A modern művészet és irodalom területén szerzett ismeretek alkalmazása az önművelésben, önismeretben; az irodalomtudomány és művészetesztétika módszereinek tudatos képviselete, más tudományágak eltérő módszertani sajátosságainak elfogadása.</p>	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés 2. Az avantgárd mint történeti fogalom 3. Az avantgárd eszmetörténeti helye 	

4. Az izmusok rendszerezése és előzményei
5. A futurizmus és az expresszionizmus
6. A dadaizmus
7. A konstruktivizmus és a szürrealizmus
8. A kelet-európai avantgárd sajátosságai
9. A neoavantgárd első hulláma
10. A pop-art kora
11. Minimalizmus, koncept art, fluxus és társaik
12. Posztmodern és neoavantgárd
13. A kelet-európai neoavantgárd
14. Összefoglalás

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ivre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

BÉLÁDI Miklós, POMOGÁTS Béla, szerk. *Jelzés a világba*. Budapest: Magvető, 1988.

KASSÁK Lajos. *Az izmusok története*. Budapest: Magvető, 1972.

DERÉKY Pál, MÜLLNER András, szerk. *Néma? Tanulmányok a magyar neoavantgárd köréből*. Budapest: Ráció, 2004.

Hans RICHTER. *Dada: Art and Anti-art*. London: Thames & Hudson, 1965

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

BOJTÁR Endre. *A kelet-európai avantgarde irodalom*. Budapest: Akadémiai, 1977.

DERÉKY Pál, szerk. *A magyar avantgárd irodalom (1915–1930) olvasókönyve*. Budapest: Argumentum, 1998.

PASSUTH Krisztina. *Avantgarde kapcsolatok Prágától Bukarestig*. Budapest: Balassi, 1998.

SZABÓ Júlia. *A magyar aktivizmus művészete*. Budapest: Corvina, 1981.

KAPPANYOS András. *Tánc az élen: Ötletek az avantgárdról*. Budapest: Balassi Kiadó, 2008.

Peter BÜRGER. *The Theory of the Avant-Garde*. Minneapolis: University of Minnesota, 1984.